

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ І МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА МУЗИКОЗНАВСТВА, ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ
ТА ХОРЕОГРАФІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

_____ доц. Лазаренко Н.І.
« ____ » _____ 2018 р.

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ФАХУ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ НА ОСНОВІ
СВО БАКАЛАВРА
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СВО МАГІСТРА
ГАЛУЗІ ЗНАНЬ 02 КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 025 МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО**

РОЗГЛЯНУТО і СХВАЛЕНО
на засіданні Вченої ради
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського
Протокол № ____ від « ____ » _____ 2018 р.

Голова фахової атестаційної комісії

проф. Мозгальова Н.Г.

Вінниця – 2018

РОЗРОБНИК: Мозгальова Н.Г. – доктор педагогічних наук, професор кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

РЕЦЕНЗЕНТ: Брилін Б.А. – доктор педагогічних наук, професор кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Програма затверджена на засіданні кафедри музикознавства, інструментальної підготовки та хореографії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, протокол № 9 від «12» березня 2018 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма вступного випробування з музичного мистецтва орієнтована на осіб зі СВО бакалавра і передбачає визначення рівня сформованості теоретичних знань та практично зорієнтованих умінь, творчих здібностей та виконавських можливостей абітурієнтів, що вступають на спеціальність 025 «Музичне мистецтво».

Метою вступного випробування є відбір теоретично, методично і виконавсько підготовленої молоді до навчання у магістратурі. Для досягнення мети передбачається виявлення рівня методично-теоретичної підготовки вступників, їх виконавської майстерності, творчих та артистичних здібностей.

Завдання вступного випробування з музичного мистецтва передбачають виявлення знань:

- професійних основ гри на інструменті (фортепіано, баяні, акордеоні, бандурі, домрі, гітарі, духових та струнно-смичкових);
- особливостей інтерпретацій різностильових та різножанрових інструментальних творів;
- методичних положень, пов'язаних з викладанням гри на музичному інструменті (відповідно фаху)

виявлення умінь:

- виконувати на належному художньому рівні музичні твори, різні за стилями та жанрами;
- володіння різними видами виконавської техніки;
- володіння різними видами аналізу музичних творів та їх інтерпретацій.

Комплексний характер вступного випробування зумовлює його проведення у два етапи:

- відповіді на білети (подається перелік теоретичних питань).
- творче завдання (виконання музичних творів)

Результати вступного випробування для абітурієнтів, які вступають на основі СВО бакалавр, оцінюються за 100-бальною шкалою.

На випробування з фаху абітурієнт обов'язково повинен мати ноти для супроводу (виступи інструменталістів: скрипалів, бандуристів, домристів, а також вокалістів і диригентів).

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

ПЕРШИЙ РОЗДІЛ

Загальні питання з теорії та методики музичного навчання (музичні інструменти, вокал, диригування, музично-теоретичні дисципліни)

Питання з методики викладання вокалу

1. Вокальне навчання в системі розвитку музичної культури школярів
2. Будова співацького апарату
3. Будова співацького апарату. Дихальна система.
4. Звукова система
5. Акустична система
6. Типи дихання
7. Система методів вокальної роботи з дітьми
8. Концентричний метод, Фонетичний метод
9. Вокальна робота у після мутаційний період
10. Пояснювально-ілюстративний метод
11. Метод внутрішнього співу
12. Метод порівняльного аналізу
13. Діагностика співацького голосу
14. Регістри співацького голосу
15. Мікстове та фальцетне звучання співацького голосу
16. Навчання співу дітей середнього шкільного віку
17. Вокально-педагогічні принципи
19. Охорона дитячих голосів
20. Мутація голосу

Питання з методики навчання гри на музичних інструментах

1. Визначте основні методичні принципи початкового етапу навчання гри на музичних інструментах.
2. В чому полягає особливості і значення виконавського показу?
3. Назвіть основні етапи роботи над музичним твором.
4. В чому полягає сутність методу «читання нот без інструменту»?
5. Які види музичного слуху ви знаєте?
6. В чому полягає різниця між відносним та абсолютним слухом?
7. Обґрунтуйте значення правильно вибраного репертуару у досягненні виконавського успіху.
8. Визначте та охарактеризуйте основні аплікатурні принципи.
9. Визначте особливості та алгоритм самостійної роботи над музичними творами.
10. Розкрийте сутність поняття «читання з аркуша», назвіть вміння, необхідні для читання з аркушу.

11. Охарактеризуйте основні прийоми відпрацювання координації рук та використання педалі.
12. Обґрунтуйте роль правильної посадки і постави рук для успішності навчання гри на музичному інструменті.
13. Назвіть основні функції «виконавської діяльності», розкрийте сутність кожної з них.
14. Обґрунтуйте сутність та значення художньо-педагогічного аналізу музичних творів
15. Охарактеризуйте основні етапи роботи над поліфонічними творами
16. Охарактеризуйте основні етапи роботи над сонатами, варіаціями.
17. Методика музичного навчання як наука.
18. Роль музично-виражальних засобів (динаміка, фактура, тембр, регістр) у формотворенні та створенні художнього образу музичного твору
19. Розкрийте особливості роботи з учнями молодшого шкільного віку в інструментальному класі
20. Музично-освітні системи: Еміля Жака-Далькроза, Карла Орфа, Золтана Кодая

Питання з дисциплін музично-теоретичного та музично-історичного циклу

1. Принципи поліфонічного багатоголосся та його види
2. Поліфонія строгого стилю: загальні естетичні принципи, правила одноголосся
3. Консонанси і дисонанси у двоголоссі строго стилю: загальні естетичні принципи і правила використання
4. Поліфонія вільного стилю: загальні естетичні принципи, фуга як вершина розвитку тонального мислення у поліфонії вільного стилю
5. Головні принципи тональної гармонії: повна функціональна система мажору та мінору, види акордів, їхні обернення, розташування у чотирьохголосній хоровій фактурі.
6. Типи тональних співвідношень: відхилення і модуляції та способи їх здійснення
7. Загальні правила гармонічного та мелодичного з'єднання акордів на конкретних прикладах.
8. Музичний синтаксис. Період як структурна одиниця гомофонних форм та як самостійна форма.
9. Форми, побудовані на принципі репризності: проста двочастинна, проста та складна тричастинна, рондо.
10. Сонатна форма як найвища діалектична форма тональної музики.

11. Художньо-естетичні принципи музичного мистецтва доби Середньовіччя. Головні музичні жанри епохи.
12. Художньо-естетичні принципи музичного мистецтва доби Відродження. Розвиток жанрів і форм.
13. Творчість Й.С.Баха у контексті художніх процесів першої половини ХУІІІ ст.
14. Віденський класицизм: художньо-естетичні принципи, становлення і розвиток класичних жанрів і форм
15. Художньо-естетичні принципи музичного романтизму.
16. Жанр опери у музиці ХІХ ст.: драматургічні різновиди і національні школи
17. Образно-стилістичні особливості хорової спадщини М.Леонтовича.
18. Значення Б.Лятошинського в українській музиці ХХ століття.
19. Художньо-естетичні течії ХХ ст. та їх вплив на розвиток музичного мистецтва
20. Провідні національні композиторські школи ХХ ст.: загальна характеристика

Питання з методики викладання диригування

ДРУГИЙ РОЗДІЛ

Зміст програми вступного випробування включає **творче завдання** (виконання музичних творів), що передбачає демонстрацію абітурієнтом своїх виконавських умінь та навичок. На вступному випробуванні:

- під час виконання на музичному інструменті абітурієнти повинні продемонструвати високий рівень виконавської культури, технічної майстерності при виконанні творів різних за жанрово-стильовими особливостями.
- під час проведення іспитів з хорового диригування абітурієнти мають продемонструвати майстерне виконання творів, відмінних за стилем й жанром, один з них зіграти на фортепіано та зробити музично-теоретичний і вокально-хоровий аналіз партитури
- під час проведення іспитів з вокального випробування абітурієнти мають продемонструвати виразне виконання вокальних творів, відмінних за жанром і стилем, зробити художньо-педагогічний аналіз вокального твору зі шкільного репертуару.
- з теорії та історії музики абітурієнтам необхідно показати знання з дисциплін музично-теоретичного та музично-історичного циклу, зробити аналіз музичних творів.

Критерії оцінювання вступного випробування з гри на музичних інструментах

Вступне випробування оцінюється за 100-бальною шкалою

№	Різнохарактерні інструментальні твори за стилем, жанром і формою	Критерії оцінки, знань і вмінь	Загальна кількість набраних балів
1.	Поліфонічний твір (трьох або чотирьох голосний)	- рівень поліфонічного мислення - виразність інтонування та артикуляції	0-20
2.	Твір великої форми (соната або концерт)	- відчуття форми - відчуття стилю	0-30
3.	Твір середньої форми (циклічний твір, рапсодія, балада)	- рівень сценічного втілення художньо-образного змісту твору - рівень власного інтерпретаційного задуму	0-30
4.	П'єса віртуозного характеру або етюд	- рівень технічної майстерності - артистичність та стабільність виконання	0-20
			0-100

Тривалість фахового випробування з гри на музичних інструментах до 25 хвилин на одного абітурієнта

Орієнтовний список творів для інструментального виконання (приблизна складність)

Фортепіано

Поліфонічні твори

Бах Й. Прелюдія та фуга f-moll, c-moll (1 т. ДТК)

Бібік В. Прелюдія і фуга c-moll

Задерацький В. Прелюдії та фуги для фортепіано

Пахельбель Й. Фуга F-dur

Скорик М. Прелюдія та фуга C-dur

Тіц М. Фуга d-moll

Шостакович Д. Прелюдія та фуга a-moll, f-moll

Щедрін Р. Прелюдія та фуга

Твори великої форми

Андерсен А. Сучасні варіації у старовинному стилі

Гайдн Й. Сонати E- dur, A- dur (1- частина)

Гріг Е. Концерт для ф-но з оркестром a-moll, 1 частина

Бетховен Л. Сонати №2, № 6, №7, №9 (1 частина)

Моцарт В. Концерт для фортепіано з оркестром A-dur, I частина

Моцарт В. Сонати для фортепіано (за вибором)

Сильвестров В. Сонати для фортепіано (за вибором) – К.,1987

Скорульський М. Соната

Шуберт Соната a-moll

Шуман Р. Концерт для фортепіано з оркестром a- moll, I частина

Твори середньої форми

Вебер К. Блискуче рондо

Воробкевич І. Думка.

Дебюссі К. Місячне світло з «Бергамаської сюїти»;

Ліст Ф. Утіха №3, Des-dur.

Ліст Ф. Рапсодії №11, №13

Лятошинський Б. Шевченківська сюїта.

Метнер М: Казки (ор.42; ор.48; ор.51; ор.54).

Мяковський М: «Пожовклі сторінки» (ор.31)

Скрябін О: Мазурки (ор.3), Прелюдії (ор.13; ор.17; ор.39; ор.74; ор.48), Пять прелюдій, тв.16, Поєми (ор.32; ор.63), П'єси (ор.52, ор.51).

Прокоф'єв С. Джульєтта-дівчинка. Монтеккі і Капулетті (з фортепіанного циклу «Ромео і Джульєтта»

Рахманінов С. Полішнелъ, Елегія, Мелодія, Прелюдія, Серенада.

Фоменко М. Поєма Карпат.

Шамо І. Прелюдія fis-moll

Шамо І.: «Українська сюїта»; «Ранок в лісі», «Берізка» з циклу «Картинки російських живописців»

П'єси віртуозного характеру, етюди

Гріг. Е. Етюд f-moll (Пам'яті Шопена), тв.73, №5

Косенко В. Етюди для фортепіано тв.8

Лисенко М. Експромт

Лятошинський Б. Концертний етюд-рондо

Мошковський М. Етюд Es-dur, тв.72, №7

Рахманінов С. Етюд-картина №6, Es-dur, тв.33

Чайковський П. Етюд G-dur, тв.40, №1

Шопен Ф. Етюд f-moll, тв.25. №2

Шопен Ф. Етюд Ges-dur, тв.10.№5

Шуберт Ф. Експромт As-dur, тв.142

**Орієнтовний перелік творів
для гри на оркестрових музичних інструментах
(приблизна складність)**

Баян

1. Гендель Г. Чакона
2. Франк С. Органна прелюдія, fuga і варіація (h-moll)
3. Чайкін М. Концерт 1ч., або 2 і 3ч.
5. Мясков К. 1ч., або 2 і 3ч.
6. Моцарт В. Рондо
7. Різоль М. Дощик
8. Різоль М. Концертна п'єса на буковинські теми.

Бандура

1. Бах Й. Прелюдія і fuga d-moll (переклад О.Герасименко)
2. Бах Й. Прелюдія і fuga g-moll
3. Бортнянський Д. Концерт D-dur (клавір для бандури с ф-но Ю.Олійника)
4. Герасименко О. Концертні варіації для бандури с ф-но
5. К.Мясков. Наспів
6. О.герасименко Варіації на тему укр. нар. пісні «Стоїть гора високая»
7. К.Мясков. Концертний етюд
8. О.Герасименко. Елегія

Скрипка

1. Бах Й. Партити для скрипки соло (на вибір)
2. Мендельсон Ф. Концерт.
3. Давид Ф. Капріччіо
4. Скорик М. Іспанський танець.

Гітара

1. Бах Й. Лютневі сюїти (на вибір)
2. Шевченко А. Карпатська рапсодія.
3. Альбеніс І. Астурія.
4. Вилла Лобос А. Бразильський танок.

Критерії оцінювання вступного випробування з хорового диригування

Вступне випробування оцінюється за 100-бальною шкалою

№	Назва блоку предмета, видів робіт	Критерії оцінки, знань і вмінь	Загальна кількість набраних балів
1.	Диригувати два хорових твори (один із супроводом, другий - а capella)	- вільне володіння мануальною технікою; - переконливість інтерпретації; -артистичність виконання	0-50
2.	Грати на фортепіано партитуру а capella, співати хорові партії (по нотах)	- художньо-переконливе виконання партитури; - вміння співати акорди по вертикалі	0-20
3.	Усна анотація представлених творів	- повний змістовний аналіз творів, з музично-теоретичною та вокально-хоровою характеристикою партитур, визначенням стильових особливостей тощо.	0-20
			0-100

Орієнтовний репертуар для диригування на вступному іспиті

Жіночі, чоловічі та мішані хори без супроводу

Аренский А., сл. А. Пушкина. Анчар
 Іконник В., вірші Т.Шевченко «Сонце заходить»
 Колядниця. Обр. І. Захаржевського
 Людкевич С., сл. Т. Шевченка. Сонце заходить
 Леонтович М., сл. В. Сосюри. Льодолом
 Леонтович М. Пряля
 Леонтович М. Піють півні
 Ой вербо, вербо. Обр. І. Захаржевського
 Стеценко К. Благослови, душе моя Господа
 Танєєв С., вірші Я.Полонського «Посмотри какая мгла»
 Тормис В., сл. В. Луйк. Вдоль пустоши ветер. Из цикла «Осенние пейзажи».
 Русск. текст В. Рушкиса

Шаповаленко В., вірші М.Сінгаївського «У рідному краї»
 Шамо І., вірші В.Юхимовича «Грушечка» з «Ятранських Ігр»
 Шебалін О., вірші О.Пушкіна «Зимняя дорога»
 Щедрін Р., вірші О.Пушкіна «Тиха украинская ночь»
 Яковчук О., вірші Л.Станчева «Осенняя гамма»
 Яковчук О., сл. народні «Триптих» Веснянка, Колядка, Щедрівка
 Яциневич О., «Богородице діво»
 Яциневич О., «Херувимська пісня»
Жіночі, чоловічі та мішані хори з супроводом
 Александров Б., сл. О. Количева. Поэма об Украине. Перел. В. Куньева
 Бизе Ж., Agnus Dei
 Гуно Ш., О, скорбний день!.. Хор из оперы «Ромео и Джульетта»
 Гуно Ш., Вальс. Из оперы «Фауст»
 Верди Д., Rextremende. Из «Реквиема»
 Лисенко М., сл. Т. Шевченка. Кантата «Радуйся, нива неполюта» 5 ч.
 «Оживуть степи, озера».
 Моцарт В., Хори из «Реквиема». Dies irae ; Confutatis ; Lacrymoza (12/8);
 Sanctus
 Ніщинський П. Закувала та сива зозуля. «З вечорниць»
 Січинський Д., сл. Т. Шевченка. Лічу в неволі
 Рахманинов С, Фінал из оперы «Алеко»
 Чайковский П., Хор и пляска крест'ян из оперы «Евгеній Онегин»
 Чайковский П., Наконец-то бог послал нам. Хор из оп. «Пиковая дама»
 Чайковский П., Вальс из оперы «Евгеній Онеги»
 Штраус И., перелож. Ф.Богуслава, стихи А.Невского «О, как жизнь хороша»

ПЛАН УСНОЇ АНОТАЦІЇ ПРЕДСТАВЛЕНИХ ТВОРІВ

1. Загальні дані про хоровий твір. Короткі дані про життя композитора, його творчість і історичну епоху. Дані про автора тексту.

2. Порівняння літературного та музичного тексту, щодо художнього образу.

Музично-теоретичний аналіз

1. *Аналіз взаємозв'язку музичної форми з образно-художнім змістом твору:*

а) музична форма (куплетна, одно-, дво-, три-частинна; куплетно-варіаційна; сонатне allegro тощо). Музична форма та її взаємозв'язок із фразою літературного тексту;

б) які особливості літературного тексту, образного змісту змусили композитора зупинитись на такій музичній формі.

2. *Метроритм:*

а) розмір твору, характер ритмічної пульсації і особливості ритмічної структури твору;

б) характер ритмічного руху (рівномірний, пунктирний, наявність різних ритмічних малюнків).

3. *Темп*: основний і відхилення; агогіка (в зв'язку з композиторськими вказівками, характером твору і його образним змістом).

4. *Ладотональний план*: основна тональність, відхилення, модуляції (відмітити зв'язок між обраною композитором тональністю і художньо-образним змістом твору).

5. *Фактура*: гармонічна, поліфонічна, мішана, гармонічна з елементами поліфонії, народно-підголосочна поліфонія тощо.

6. *Мелодика*: особливості мелодичного матеріалу в зв'язку з загальним поетичним, художнім змістом твору (характер, настрій основного мелодичного матеріалу тощо).

7. *Динаміка*: загальний динамічний розвиток; кульмінації в зв'язку з особливостями форми, мелодичного розвитку, драматургії; відповідність чи розходження динамічного і агогічного планів.

8. *Гармонія. Інтерваліка. Голосоведення.*

Вокально-хоровий аналіз

1. Тип і вид хору.

2. Діапазон хорового твору та партій (проаналізувати кожну партію). Роль різноманітних партій в хоровій звучності; теситурні умови партій; співвідношення теситури партій та динамічних показників; інтонаційні труднощі. Хоровий твір з супроводом чи а-cappella (якщо з супроводом, то необхідно визначити його характер - дублюючий чи має самостійну розробку музичного матеріалу).

3. Стрій хору: вертикальний, горизонтальний, його залежність.

4. Ансамбль.

5. Співоче дихання: загальне, по партіям, ланцюгове; розподіл цезур.

6. Звуковедення в партіях та в хорі; штрихи.

7. Аналіз тексту твору на предмет дикції. Співоча дикція.

Виконавський аналіз

1. Характер і особливості диригентського жесту в процесі виконання твору.

2. Характерні прийоми диригентської техніки, які зустрічаються в процесі виконання.

3. Труднощі у виконанні та основні прийоми їх подолання в процесі розучування хорового твору.

Художньо-педагогічний аналіз

1. Можливість використання хорового твору в учбово-виховному процесі загальноосвітньої школи.

2. В якому класі і в якій чверті використовується твір.

3. Навчальна мета використання музичного твору.

4. Виховні завдання, які вирішуються в процесі вивчення твору з школярами.

5. Загальні висновки про твір і можливість його зв'язку з іншими учбовими дисциплінами в загальноосвітній школі.

Рекомендована література

Основна:

1. Питання диригентської майстерності. - К.: Музична Україна, 1980. - С.41-47.
2. Газінський В., Лозінська Т., Дабіжа К. Навчальний хор / В.Газінський, Т.Лозінська, К.Дабіжа. - Вінниця, 2012. – 223 с.
3. Кравцова Н.Є., Пацкань І.В. Співає жіночий хор(навчально-методичний посібник) / Н.Є.Кравцова, І.В.Пацкань – Вінниця, 2016., 284с.
4. Живов В. Исполнительский анализ хорового произведения /В.Живов. - М., 1987.-С.35-51.

Допоміжна

- 1.Андреева Л. Методика викладання хорового диригування / Л.андреева. - М.: Музыка, 1969. - С.6.
2. Багриновский М. Дирижерская техника рук / М.Багриновский. - М.: Высш. училище военных дирижеров Сов. Армии, 1947. - С.3-18.
3. Дмитревський Г. Хорознавство і керування хором / Г.Дмитревський. - К.: Держвидав, 1961. - С.78-80.
4. Егоров А. Очерки по методике преподавания хоровых дисциплин / А.Егоров. -Л.: Музгиз, 1954. - С. 35-42.
5. Еремиаш О. Практические советы по дирижированию / О.Еремиаш. – М.: Музыка, 1987. - С. 39-42.
6. Казачков С. Дирижерский аппарат и его постановка / С.Казачков. - М.: Музыка, 1967. - С.22-48.
7. Кан Э. Элементы дирижирования / Э.Кан. - Л.: Музыка, 1980. - С.21-23, 100-118.
8. Канерштейн М. Вопросы дирижирования / М.Канерштейн. - Л.: Музыка, 1972. - С.5-29.
9. Когадаев А. Техника хорового дирижирования / А.Когадаев. - Минск: Высшая школа, 1968. - С.164, 178-193.
10. Колеса М. Основи техніки диригування / М.Колеса. - К.: Музична Україна, 1973. - С. 12.
11. Малько Н. Основы техники дирижирования / Н.Мальков. - Л.: Музыка, 1967. - С.21-27.
12. Мусин И. Техника дирижирования / И.Мусин. - Л.: Музыка, 1967. - С.20-42.
13. Ольхов К. Теоретические основы дирижерской техники / К.Ольхов. - Л.: Музыка, 1984. - С.11-30.
14. Падалка Г. Виховання ансамблю в хорі / Г.Падалка. - К.: Мистецтво, 1969. - С.41-46.
15. Пігров К. Керування хором / К.Пігров. - К.: Держвидав, 1962. — С.157-161.
16. Практические советы по дирижированию. - М.: Музыка, 1964. - С.9-19.
17. Птица К. Очерки по технике дирижирования /К.Птица. - М.: Музыка, 1948. - С.27-65.
18. Разумний І. Посібник з диригування І.Разумний. - К.: Музична Україна, 1968. - С.30-33.

19. Сивизьянов А. Проблема мышечной свободы дирижера хора / А.Сивизьянов. - М.: Музыка, 1983. - С.16-20.
20. Соколов В. Работа с хором / В.Соколов. - М.: Музыка, 1983. - С.37-41.
21. Струве Г.А. Школьный хор / Г.А.Струве. - М.: Просвещение, 1981. - С.4-6.
22. Чесноков П. Хор и управление им / П.Чесноков. - М.: Музгиз, 1961. - С.3-18.
23. Чепурнов В. Музыка и пение в школе / В.Чепурнов. - М.: Просвещение, 1975.-С.12-63.

Критерії оцінювання вступного випробування з вокалу

Вступне випробування оцінюється за 100-бальною шкалою

№	Вокальні твори різноманітні за стилем, жанром та формою	Критерії оцінки, знань і вмінь	Загальна кількість набраних балів
1.	Арія вітчизняного або зарубіжного композитора	Рівень сформованості вокально-технічних навичок (співацька постава, володіння опорним нижньореберно-діафрагматичним диханням, чистота інтонації, якість звукоутворення у високій співацькій позиції, чіткість дикції); Художній рівень виконання (інтерпретація художнього образу твору, відповідність його стилю й жанровим особливостям); Артистичність виконання вокального твору	0-40
2.	Романс або пісня українського чи зарубіжного композитора	Вокально-технічна майстерність виконання твору: рівень виконання кантиленного співу; рівність звучання протягом всього діапазону, досконалість фразування, вміння філірувати звук. Художня відповідність виконання вокального твору: відтворення його художнього образу, артистичність, емоційність виконання.	0-20
3.	Українська народна пісня або її обробка (a capella)	Вокально-технічна досконалість виконання твору: майстерність звуковедення, логічність фразування; чистота інтонування. Відчуття художнього образу під час виконання пісні; природність тембрального забарвлення голосу. Рівень артистичних умінь.	0-20
4.	Шкільна пісня під власний супровід	Рівень володіння вокально-технічними навичками під час виконання пісні в поєднанні із власним супроводом. Виразність, емоційність виконання, досконалість фразування. Майстерність передачі художнього образу дитячої пісні.	0-10

5.	Вокально-педагогічний аналіз твору з програми	Характеристика поетичного змісту вокального твору в поєднанні з музично-теоретичним аналізом. Визначення вокальних, стильових і жанрових особливостей твору. Обґрунтування методичних порад по вивченню твору та в подоланні складних вокальних завдань.	0-10
			0-100

Тривалість відповіді з фахового випробування з дисципліни «Вокал» 20 хвилин на одного абітурієнта.

Орієнтовний список вокальних творів для виконання

Твори українських композиторів

1. Білаш О. Два кольори. Світи нам, матінко. Цвітуть осінні тихі небеса. Як надійшла любов. Журавка.
2. Гулак-Артемівський С. Пісня Карася, каватина Султана, арія Султана (з опери «Запорожець за Дунаєм»). Стоїть явір над водою.
3. Жербін М. Любов моя. Пливе моя душа. Вокаліз.
4. Заремба В. На городі коло броду.
5. Кос-Анатольський А. Чотири воли пасу я. Гей, тополі мої. Я лиш про тебе мрію. Ой ти, дівчино, з горіха зерня. Попливли вечірні думи. Ой візьму відерце чистої води.
6. Косенко В. На серці радості не має.
7. Лисенко М. Пісня Миколи «Та немає в світі гірш нікому; Гомін, гомін; Вітер віє горою»; Пісня Виборного «Дід рудий»; «Ой під вишнею» (з опери «Наталка-Полтавка»), Пісня Тараса «Гей літа орел», арія Остапа (з опери «Тарас Бульба»). Безмежне поле. Дві пісні Наталки. Пісня Петра (з опери «Наталка-Полтавка»). Чого вода каламутна. Віють вітри. Айстри. Ой я нещасний. Смутної провесни. Нічого, нічого. Садок вишневий коло хати.
8. Лятошинський Б. Обр.укр.нар.п. Якби мені не тиночки. Ой у полі тихий вітер віє. Ой маю я чорні брови.
9. Майборода Г. Не дивися на місяць весною. Обр.укр.нар.п. «Ой заграйте, музики». Айстри. Дивною і вічно молодою. Гаї шумлять. Кувала зозуля. Не минай з погордою. Пісня скитальця. Вновь к тебе. О матері (з опери «Арсенал»)
10. Ревуцький Л. Ой знати, знати. Ой вийся, хмелю. Прилетіла перепілонька.
11. Рожавська Ю. Летять, ніби чайки. Лелека. Чарівна сопілочка. Ще холодні вітри не втихають.
12. Скорик М. Ой надіну черевички. Хиляються ворота.

13. Стеценко К. Вечірня пісня. Хотіла б я піснею стати. Стелися, барвінку. Плавай, плавай, лебедонько. Колискова Килини (з муз. драми «Про що тирса шелестіла»). Колядки й щедрівки.
14. Степовий Я. Три шляхи. Серенада «Тихо в блискучім промінні». Місяць ясененький. Дихають тихо акації. Обробки укр.нар.п.: Ой ти місяцю. Стороною дощик іде. Ой горе тій чайці. Вітер, вітер коло хати.
15. Шамо І. Песенка о вежливости. Пісня про щастя. Як надійшла любов.

Твори зарубіжних композиторів

1. Бах Й.С. Уходит день. За рекою старый дом. Ария из оратории «Страсти по Матфею» («О, сжался...»).
2. Бізе Ж.. Хабанера (з опери «Кармен»). Прощание арабской женщины.
3. Глінка М. Сомнение. Я помню чудное мгновенье. Скажи зачем.
- 4.. Гріг Е. Стара пісня. Дитяча пісня. Захід сонця. Лісна пісня. Серце поета.
5. Гуно Ш . Баллада о фульском короле (из оперы «Фауст»).
6. Доницетті Г. Аріозо Неморіно (з опери «Любовний напій»).
7. Даргомижський А.. Не скажу никому. Я все еще его люблю. Мне минуло 16 лет. Чаруй меня, чаруй. Песня Ольги «Как у нас на улице», ария Наташи «Ах, прошло то время» (из оперы «Русалка»).
8. Ліст Ф. Как утро, ты прекрасна. Лорелея. Песня Миньоны.
9. Моцарт В.А. Дві арії Фігаро (з опери «Весілля Фігаро»). Серенада дон Жуана, арія Лепорелло (з опери «Дон Жуан»). Каватина Фигаро из 1 акта оперы «Свадьба Фигаро» («Если захочет барин попрыгать»).
10. Мусоргський М. Пісня Шинкарки (з опери «Борис Годунов»). Арія Шакловитого (з опери Хованщина). Забутий Гопак. Колыбельная Еремушки.
11. Прокоф'єв С. Песня «Мертвое поле» (з кантати «Олександр Невський»), Пісня про бобра (з кінофільму «Іван Грозний»).
12. Рахманінов С. Дитя, как цветок ты прекрасна, В молчанье ночи тайной. Сирень.
13. Римский-Корсаков Н. Ария Волховы из оп.»Садко» Ария Царевны-Лебедь из оп. «Сказка о царе Салтана»; арія Оксани («Что людям вздумалось») з оп. «Ніч перед Різдвом»; аріозо Ядвиги («Как молния с безоблачного неба»); арія Марії («Песнь об умирающем лебеде») з оп. «Пан Воевода».
14. Чайковский П. Нет только тот кто знал. Забыть так скоро. Скажи, о чем в тени ветвей, Я ли в поле да не травушка была. Благословляю вас, леса. Ария Иоланты из оп. «Иоланта»». арія Роберта з оп. «Иоланта»; балада Томського («Однажды в Версале») з оп. «Пікова дама».
15. Шебалін В. Арія Петруччо з оп. «Приборкання непокірної».
16. Шуман Р. «Я не сержусь».
7. Штогаренко А. Поверь, ты все в моей судьбе.

Народні пісні

1. Історичні пісні: Нема в світі правди. Ой попід гай зелененький. Виряджала мати сина. Наступила чорна хмара. Куди їдеш, орле. Родимий краю, село родиме (романс).
2. Календарно-обрядові пісні: Да стояла Маринка на межі (купальська). Переманочка чорная галочка (петрівчана). Масляная, оце я йду (масляна). Ой котився вінчикок по полю (жниварська).
3. Ой, глибокий колодязю (арія з фольк-опери Є.Станковича "Русальчині купала")
4. Родинно-побутові: Вийди, вийди, зірко. Тиха, тиха вечеронька. Світи, світи, місяць. Мамко моя, мамко. В того доля ходить полем.
5. Весільні пісні: Думай, подруженько. Гілочко завиваємо. Ви ж бояри молодесенькі. Так рано, моя ненько.
6. Колискові пісні: Колисала я дитиноньку маленьку (обр. А.Авдієвського) Ой, ходить сон (обр.В.Калініченка). Ой спи, дитя, без сповиття.
7. Жартівливі: Умираю, моя мати. Терен, мати, коло хати. Кину кужіль на полицю. Ой я знаю, що гріх маю.
8. Обробки народних пісень: Ой криче, криче та чорний ворон. (обр. А. Коціпінського). Ой коню, мій коню (обр. М. Лисенка). З того часу, як женився (обр. А. Єдличка). У Києві на ринку (обр.М.Лисенка). Ой доки ж я, безталанна (обр. В. Шпакова), Чи ти, ненько, чула (обр. А. Кулика), Коло мої хати зацвіли блавати (обр. В. Самойленка), Там, де ятрань круто в'ється (обр. В. Йориша), Ой пішла я в ліс по опеньки (обр. М. Шраменка), На городі терниця (обр. А. Гайденка)
9. Пісні інших народів: По песку вода течет (російська). Ой ми ходзілі, ой ми блудзілі (білорус. колядка). Жыли-были два брата (рос. духовна). Besame mucho (мексиканська, обр.М.Шумського). Пой о любви, волянка (французька, обр. М.Чарданського). Спи, моя милая (чеська, обр.В.Неедали). В мире есть красавица одна (угорська, обр. Шентирмай). Пернетта (французька, обр.В д' Енді).

Шкільні пісні

1. Антонов Ю., Пляцковський М. – Живет на свете красота
2. Ботяров Є., Пляцковський М. – Мама розуміє все
3. Білаш О., Павличко Д. – Яблунька
4. Бетховен Л., Пономарькова І. обр. – Край родной
5. Верменич В., Сингаївський М. – Вишиванка
6. Гуменчук В., Ясевич Л. – Бабушки
7. Гретрі – Суперечка
8. Дубравін О., Суслов В. – Песня о земной красоте
9. Дремлюга М., Бродський О. – Ранкова пісня

10. Журбін О., Синівський П. – Планета дитинства
11. Знатоков Ю., Мордань Я. – Країна дитинства
12. Крилатов Є., Ентін Ю. – Прекрасное далеко (к-м «Гостя из будущего»)
13. Крилатов Є., Ентін Ю. – Крылатые качели(к-м«Приключения Электроника»)
14. Карабиць І., Рибчинський – Пісня про добро
15. Колотій В., Прощерук І. – Моя Україно
16. Кюї Ц., Тютчев Ф. – Травневий день
17. Кос-Анатольський А., Ладижець В. – Кептарик, Сніжок-пушок
18. Леонтович М. – Гей ви , стрільці січовії
19. Лисенко М. – А вже весна
20. Мігай А., Кулик Н. – Сім нот
21. Шаповаленко В., Кюринський В. – Пісня про мрію
22. Янушкевич О., Завандович Г. – Уклін тобі, мамо

План художньо-педагогічного аналізу вокального твору

1. Назва твору, жанр, рік написання, автори;
2. Характеристика форми, змісту твору;
3. Аналіз поетичного тексту;
4. Аналіз засобів музичної виразності (авторські вказівки, ладотональний план, мелодія, темп, ритм, динаміка);
5. Музична драматургія твору (інтонація, фразування, кульмінація), художній образ;
6. Аналіз засобів сценічної виразності (міміка, жест, мізансцена);
7. Художньо- педагогічна значущість вокального твору;
8. Аналіз вокально-технічних труднощів;
9. Методичні рекомендації щодо передачі емоційного настрою твору.

Критерії оцінювання вступного випробування з теорії та історії музики

Вступне випробування оцінюється за 100-бальною шкалою

№ п/п	Назва блоку предмета, видів робіт	Критерії оцінки знань і вмінь	Загальна кількість набраних балів
1.	Питання музично-теоретичного циклу	1.відповідь вірна, термінологічно точна, з музичними ілюстраціями; 2.відповідь неточна, помилки у визначеннях та музичних прикладах	0-30

2.	Питання музично-історичного циклу	1. відповідь повна, зміст питання висвітлений глибоко з конкретними музичними прикладами; 2. відповідь недостатньо повна, поверхова	0-20
3.	Цілісний аналіз музичних творів	1. аналіз повний, змістовний, з характеристикою стильових особливостей та засобів музичного мистецтва; 2. аналіз неповний, відсутня характеристика музичної форми та гармонічної мови	0-20
4.	Виконання на музичному інструменті твору розгорнутої форми	1. Рівень осмислення художньо-образного змісту твору; 2. Багатство звукової палітри; 3. Технічна майстерність виконання	0-30
			0-100

Тривалість фахового випробування з теорії та історії музики 20 хвилин на одного абітурієнта

Питання з дисциплін музично-теоретичного циклу

1. Принципи поліфонічного багатоголосся та його види
2. Поліфонія строгого стилю: загальні естетичні принципи, правила одноголосся
3. Консонанси і дисонанси у двоголоссі строго стилю: загальні естетичні принципи і правила використання
4. Поліфонія вільного стилю: загальні естетичні принципи, фуга як вершина розвитку тонального мислення у поліфонії вільного стилю
5. Головні принципи тональної гармонії: повна функціональна система мажору та мінору, види акордів, їхні обернення, розташування у чотирьохголосній хоровій фактурі.
6. Типи тональних співвідношень: відхилення і модуляції та способи їх здійснення
7. Загальні правила гармонічного та мелодичного з'єднання акордів на конкретних прикладах.
8. Музичний синтаксис. Період як структурна одиниця гомофонних форм та як самостійна форма.

9. Форми, побудовані на принципі репризності: проста двочастинна, проста та складна тричастинна, рондо.
10. Сонатна форма як найвища діалектична форма тональної музики.

Питання з дисциплін музично-історичного циклу

1. Художньо-естетичні принципи музичного мистецтва доби Середньовіччя. Головні музичні жанри епохи.
2. Художньо-естетичні принципи музичного мистецтва доби Відродження. Розвиток жанрів і форм.
3. Творчість Й.С.Баха у контексті художніх процесів першої половини ХУІІІ ст.
4. Віденський класицизм: художньо-естетичні принципи, становлення і розвиток класичних жанрів і форм
5. Художньо-естетичні принципи музичного романтизму.
6. Жанр опери у музиці ХІХ ст.: драматургічні різновиди і національні школи
7. Образно-стилістичні особливості хорової спадщини М.Леонтовича.
8. Значення Б.Лятошинського в українській музиці ХХ століття.
9. Художньо-естетичні течії ХХ ст. та їх вплив на розвиток музичного мистецтва
10. Провідні національні композиторські школи ХХ ст.: загальна характеристика

Орієнтовний список музичних творів для аналізу

1. Бетховен Л. Соната для фортепіано №2 ч. II
2. Бетховен Л. Соната №8 до мінор Ч.I
3. Бетховен Л. Соната №8 до мінор Ч.II
4. Глінка М. Я помню чудное мгновенье
5. Ф.Шопен. Мазурка ля мінор ор.17 №4
6. Ф.Шопен. Ноктюрн ор.37 №1
7. Ф.Шопен. Мазурка ля мінор ор.7 №2
8. Гріг Е. Танець Анітри (з сюїти „Пер Гюнт”)
9. Дебюссі К. Місячне сяйво
10. Бородін О. Спляча князівна

Орієнтовний план аналізу музичного твору

1. Загальне коло образів і тем творчості композитора, чий твір аналізується, його належність до певної національної і стильової традиції.
2. Місце жанру аналізованого твору у творчості композитора
3. Особливості змісту твору, необхідність вибору даної форми у зв'язку зі змістом та жанром.
4. Загальна будова композиції, визначення розділів.
5. Характеристика будови кожного розділу
6. Повна характеристика початкового періоду
7. Формотворче значення мелодії (див. спрямованість мелодичного руху)
8. Формотворче значення гармонії (див. кульмінацію, каденції, тональний план).

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Алексеев Б. Учебник гармонии. – М., 1975.
2. Вахромеев А. Элементарная теория музыки. – М., 1960.
3. Дубінін І. Гармонія. – ч.1. – К., 1981.
4. Дубінін І. Гармонія. – ч.2. – К., 1981.
5. Дубовский И., Евсеев С., Способин И., Соколов В. Учебник гармонии. – М., 1961.
6. Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки. – М.: Музыка, 1983.
7. Павлюченко. Елементарна теорія музики. – К.: Музична Україна, 1985.
8. Способин И. Элементарная теория музыки. – М.: Музыка, 1984.
9. Тюлин Ю. Учебник гармонии. – М., 1964.

Допоміжна

1. Алексеев Б. Задачи по гармонии. – М., 1976.
2. Берков В. Гармония. – М., 1970.
3. Берков В. Гармония. – ч. II. – М., 1964.
4. Бершадская Т. Лекции по гармонии. – Л., 1985.
5. Виноградов А. Елементарна теорія музики та сольфеджіо. – К.: Музична Україна, 1973.
6. Долматов Н. Гармония. – М.: Academia, 1999.
7. Зелинский В. Курс гармонии в задачах. – М., 1982.
8. Кулевська З. Хрестоматія з гармонічного аналізу (за творами української класичної музики). – К., 1958.
9. Мазель Л. Проблемы классической гармонии. – М., 1972.
10. Максимов С. Упражнения по гармонии на фортепиано. – М., 1977.
11. Мутли А. Задачи по гармонии. – М., 1979.
12. Мюллер Т. Гармония. – М., 1982.
13. Мясоедов А. Учебник гармонии. – М., 1980.
14. Оськина С., Парнес Д. Аккомпанемент на уроках гармонии. – М., 1989.
15. Римский-Корсаков Н. Практический учебник гармонии. – М., 1955.
16. Скребков О. Хрестоматія по гармонічному аналізу. – М., 1978.
17. Смаглій Г.А., Маловик Л.В. Основы теории музыки. – Харків: Факт, 2001.
18. Степанов А. Гармония. – М., 1971.
19. Тюлин Ю. Краткий теоретический курс гармонии. – М., 1978.
20. Тюлин Ю., Привано Н. Учебник гармонии. – М., 1986.
21. Упражнения по элементарной теории музыки / Авт. кол. – Л.: Музыка, 1986.
22. Хвостенко В. Задачи и упражнения по элементарной теории музыки. – М.: Музыка, 1973.